

Sutinen

JÄSENLEHTI 2022

ITÄ-HELSINGIN TAIDESEURA

Sutinen

JULKAISIJA ITÄ-HELSINGIN TAIDESEURA RY.

ISSN-L 0780-9190 • ISSN 0780-9190 (painettu) • ISSN 2242-3028 (verkko)

Kannen kuva: Maila Niskanen-Kopio
Lehden tekijät: Päätoimitus, graafinen suunnittelu ja taitto Leena Heikkilä
Toimitus ja markkinointi Maila Niskanen-Kopio
Tekstien ja kuvien toimittajat on mainittu juttujen yhteydessä
Painatus: Tuokinprint Oy Helsinki

SISÄLTÖ

Saara sanailee	3
Silminnähdän-näyttely	4
Akryyleillä luovasti	6
Korttipaja lapsille	10
Vuosaaren kesäkurssi	12
Näyttelyretki Järvenpäähän	14
Vuosinäyttely	18
Ihmeellinen värikiekkok	31
Taideseuran ulkopuoliset näyttelyt	32
In Memoriam	33
Kevään 2023 kurssit	34
Itä-Helsingin taideseuran hallitus	35
Jäsenmaksut ja some	35

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Kuva: Mikael Jahn

SEURA KIRISTÄÄ VYÖTÄ

Yleinen hintojen nousu vaikuttaa taideseuramme tiloihin. Koska Saseka-talon omistajataho joutuu nostamaan vuokraamme, seuran hallitus on päättänyt luopua kellarin varastotilasta. Koronavuodet ja kaupungin nykyiset avustustenjaon periaatteet ovat nakertaneet seuran rahavaroja, minkä vuoksi ehdotettu vuokrankorotus on liikaa seuran taloudelle. Varaston rai-
vaus on tätä kirjoittaessa jo käynnissä, ja tärkeimmät tavarat on saatava mah-
tumaan työtilaamme Monttuun. Tähän mennessä Montun ja kellarin vuokra on saatu katettua jäsenmaksuilla, ja jotta voisimme pitää Montun, syysko-
kouksessa vuoden 2023 jäsenmaksuksi päätettiin 50 euroa.

Jäsenmaksun korotus on ollut työn alla jo jonkin aikaa, ja se osuu nyt ikä-
vään kohtaan kaiken muunkin muut-
tuessa kalliimmaksi. Korotus ei kui-
tenkaan toivottavasti ole jäsenistölle
ylitsepääsemättömän suuri. Jäsen-
maksu mahdollistaa kurssitoiminnan
ja pitkäjänteisen työskentelyn tutussa
tilassa.

Tulevana vuonna 2023 on tarkoi-
tus jatkaa hyvää yhteistyötä Vuotalon
kanssa. Vuoden 2021 vuosinäyttely
järjestettiin perinteisesti Vuotalon gal-

leriassa, mutta yhteistyöhön kuuluva
taideseuran tapahtuma päästiin to-
teuttamaan vasta vuoden 2022 puo-
lolla. Kuvia tapahtumasta on tämän
Sutisen sivuilla 10-11. Vuonna 2023
on jälleen tarkoitus järjestää ohjelmaa,
jonka toteuttamiseen ovat kaikki jä-
senet tervetulleita.

Koska vuosinäyttely voidaan järjes-
tää Vuotalossa vain joka toinen vuosi,
vuoden 2022 näyttely järjestettiin nyt
toista kertaa Galleria Kolmannessa
kerroksessa. Näyttelystä on kirjoitus
ja kuvia sivuilla 18-30. Seuran hallitus
ottaa mielellään vastaan ideoita sopi-
vista näyttelypaikoista. Ihanteellinen
näyttelytila on tarpeeksi suuri ryhmä-
näyttelylle ja hinnaltaan edullinen sekä
sijaitsee helposti saavutettavasti Itä-
Helsingissä.

Perinteisen vuosinäyttelyn lisäksi
kaavailemme viikonlopun mittaisia
pop up -näyttelyitä Monttuun. Tarkoi-
tuksena on esitellä kurssitoimintaa ja
tehdä seuraa tunnetuksi alueen ihmi-
sille. Tiedotamme tästä keväällä tar-
kemmin. Toivomme kaikkia kurssilaisia
mukaan yhteisen asian hyväksi!

Saara Seppälä

ARMOITETTU AKVARELLISTI

Marjatta Hanhijoki • Silminnähden-näyttely • 13.11.2021 - 2.1.2022 • Helsingin Taidehalli

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

Akvarelliharrastajia on Itä-Helsingin Taideseurassa runsaasti. Siksi vierailu Marjatta Hanhijoen elämäntyö-näyttelyssä Taidehallissa viime vuoden lopulla 20.11.2021 olikin suuri elämys.

Niin kuin nyt esimerkiksi ensimmäisenä silmien eteen avautunut näkymä: seitsemän metriä pitkä ja korkeimmillaan 1,8 metriä korkea akvarelli, Interiööri, ilmeinen taiteilijan työtila.

Teoksen omistaa Hailuodon kunta, eikä ihme. Marjatta Hanhijoella on kolme työtilaa, yksi Helsingissä, yksi koti-

seudulla Hanhijoella ja yksi Hailuodossa, jossa taiteilija viettää kaikki kesänsä. Neljäs "työtila" on taiteilijan mukaan hailuotolaisessa Piilin talossa, jonka interiöörejä ja asukkaita hän on ikuistanut vuosien varrella ahkerasti.

Akvarellien lisäksi ihailimme muun muassa moninaisia muotokuvia ja hämmästyttävän kookkaita hiilipiirustuksia, joita ei olisi arvannut hiilipiirustuksiksi lainkaan. Yksi huone oli omistettu jokihelmisimpukalle.

Teksti ja kuvat: Riitta Astikainen

HÄMMÄSTYTTI

AKRYYLIMEDIOILLA

luovasti ULLA KUROSEN KANSSA

Kuva: Maila Niskanen-Kopio

Ulla Kurosen esittelee tekniikoita

Taideseuran kevään 2022 lyhytkurssi oli intensiivinen tutustumismatka akryylimaalauksen erilaisiin tekniikoihin. Jo etukäteen oli lueteltu menetelmiä, joita ehdittäisiin kokeilla kahdessa kurssipäivässä. Opettaja neuvoi myös pukemaan työvaatteet, koska vapautuneesti tehdyt kokeilut olisivat aikamoista sotkemista!

Ensimmäisenä opimme, mitä pelkällä värillä voi tehdä ja miten väriä voi itse valmistaa pigmenteistä. "Pigmenttiverstaassa" murskattiin hiiltä vasaralla työn pintaan ja binderin/sidosnesteen kanssa maalattiin osaksi

teosta. Erilaisista geeleistä ja pastoista saatiin rakenteita pintoihin. Niitä olivat läpinäkyvät tai puolipeittävät geelit, erivärisiksi ja kolmiulotteisiksi kuivuvat hieno- tai karkearakeiset pastat.

Taru Kaartisen työssä on käytetty krakkelointia ja siirtokuvatekniikkaa

Christina Korkman murskaa hiiltä

Krakkelointi on oma prosessinsa, missä kerroksittain maalataan yhtä väriä akryyliä, krakkelointilakkaa, toista väriä akryyliä ja loppuvernissaukseen siihen tarkoitettua krakkelointilakkaa. Eri maalaus- ja kuivumisvaiheiden jälkeen pinta alkaa säröillä ja alla oleva väri tulee esiin halkeamista. Lopputulos on kuin säröilevää posliinia tai luonnon muotoja jäkäläkivillä.

Maalauksiin lisättiin myös siirtokuvia, jotka oli ensin tehty tulostimella. Tarkoitettuun kohtaan levitettiin ohut binder/sidosainekerros (esim. Erikeeper), siirrettävä kuva painettiin siihen kuvapuoli alaspäin ja tasoitettiin kevyesti ilmakuplat pois. Seuraavana päivänä kuivunut tulostepaperi kastutettiin ja sitä hangattiin talouspaperilla tai kangaspalalla varovaisesti pois, kunnes

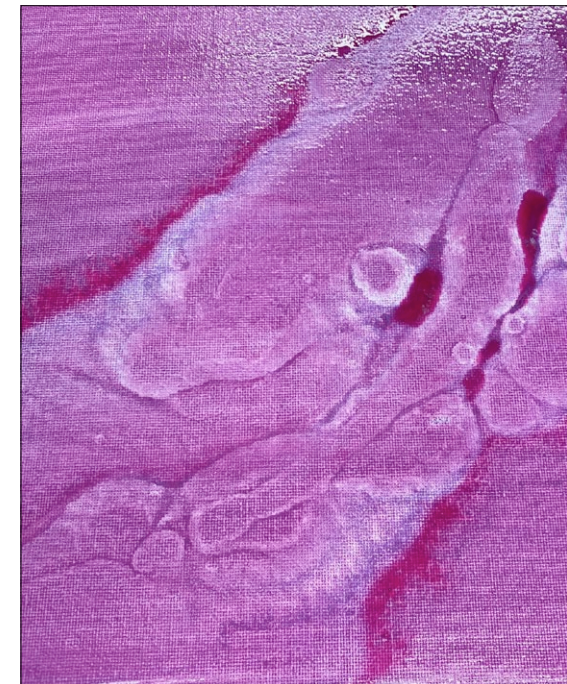
>

Alina Arkonkosken hiili/binder-maalaus

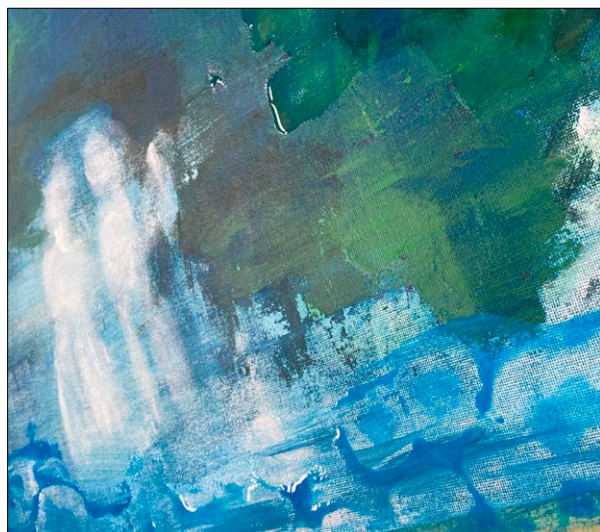
Anja Kultalahti työsti pastoja

Christina Korkmanin sprii-kokeilua

Lea Lakio kuivattelee työtä

Maila Niskanen-Kopion krakelointityö

Soile Kortesojan pastatekniikkaa

jäljellä oli maalaus pohjaan tarttunut siirtokuva.

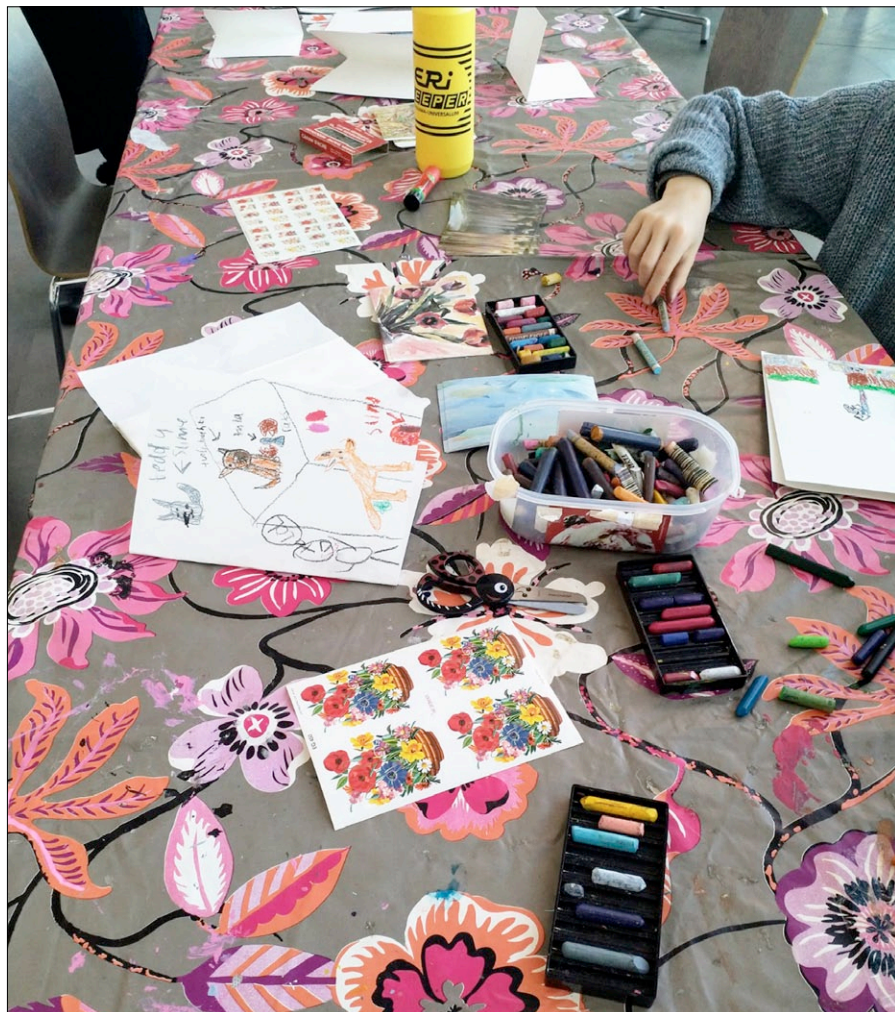
Sprii-kokeilusta seurasi myös mielenkiintoisia tuloksia. Siinä spriitä/Sinolia levitettiin rennolla otteella tip-papullost tippoina ja viivoina maala-tuille, kuivuneille pohjille. Aine haki levitessään muotoja ja reittejä, joista syntyi eläviä, mikro-organismien näköisiä kuvioita. Tätäkin lopputulosta rikastavaa kokeilua kannattaa tutkia omassa maalaamisessa.

Akryylitekniikoiden monipuolisuuden on hyvä perehtyä, sillä niitä on paljon. Harkiten tehtyinä ne voivat luoda mielenkiintoisia tasoja, joita varmaan kaikki pyrimme töihimme löytämään.

Teksti: Maila Niskanen-Kopio

Kuvat: Ulla Kuronen

Pääsiäiskortteja VUOTALOLLA

Pääsiäiskorttiaskartelijoita riitti – yhteensä yli 70

Itä-Helsingin taideseura järjesti lapsille pääsiäiskorttiaskartelua osana **Vuotalo vihertää** -pääsiäistapahtumaa lauantaina 9.4.2022. Osallistujat saivat inspiraatiota ja materiaalia seuran pos-

tikorteista sekä taideseuran aktiivien tekemistä esimerkkikorteista.

Paja aukesi varsinaisesti kello 12, mutta viisi innokasta taiteilijaa ehti paikalle jo pian yhdentoista jälkeen. Yhteensä askartelijoita oli ainakin 70, suurin osa aikuisen seurassa. Ikähaarukka oli sylivauvasta noin 12 ikävuoteen. Taideseura kiittää Vuotaloa jälleen hyvästä yhteistyöstä ja viihtyisästä tapahtumasta.

*Teksti: Saara Seppälä
Kuvat: Maila Niskanen-Kopio*

Veden välkettä vangitsemassa

Ulla-Kristiina Haarma: Meri uneksii

Ullaksen rannoilla elokuisessa Vuosaarella oli kyllä ihanaa. Aurinko paistoi ja lämpö hyväili. Miten erikoista olikaan istua taas kivellä ulkomaalari- na näissä maisemissa, kun kotikulmilla naapurien silmien alla ei oikein pokka pidä. Elämykseen liittyi myös soundtrack: nuorison vaskiyhtye harjoitteli koko viikon lähivuivissa. Ja Ullaksen kahvila tarjosi virvokkeita.

Taideseuran perinteinen kesäkurssi Sasekalla oli käynnissä. Taiteilija **Tuomo**

Laakso ohjasi kymmentä maisemaan hajaantunutta maalaria pyöriälemälä työskentelijän luota toiselle. Kaikki kaiketi aina löytyivät, vaikka hajonta oli laajaa.

Tulostakin syntyi, kenellä mitään. Veden välke ja koko ajan muuttuvat varjot veden yllä antoivat tarpeeksi haastetta koko viikoksi.

Teksti: Riitta Astikainen

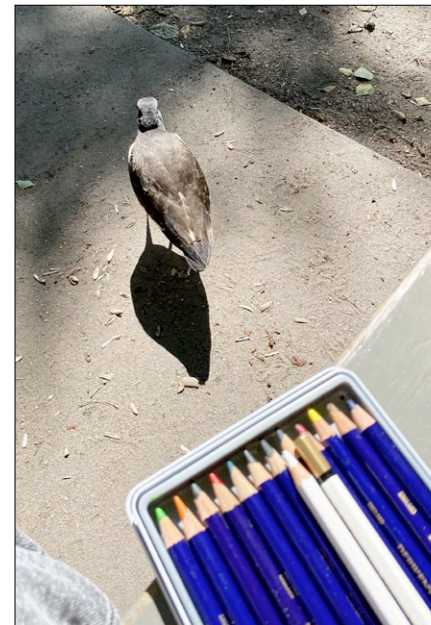
Kuvat: Ulla-Kristiina Haarma, Alina Arkonkoski ja Riitta Astikainen

Anita Puumala ja Tuomo Laakso

Riitta Astikaisen maalaus "Ullaksen rannoilla", alla vertailuna todellisuus

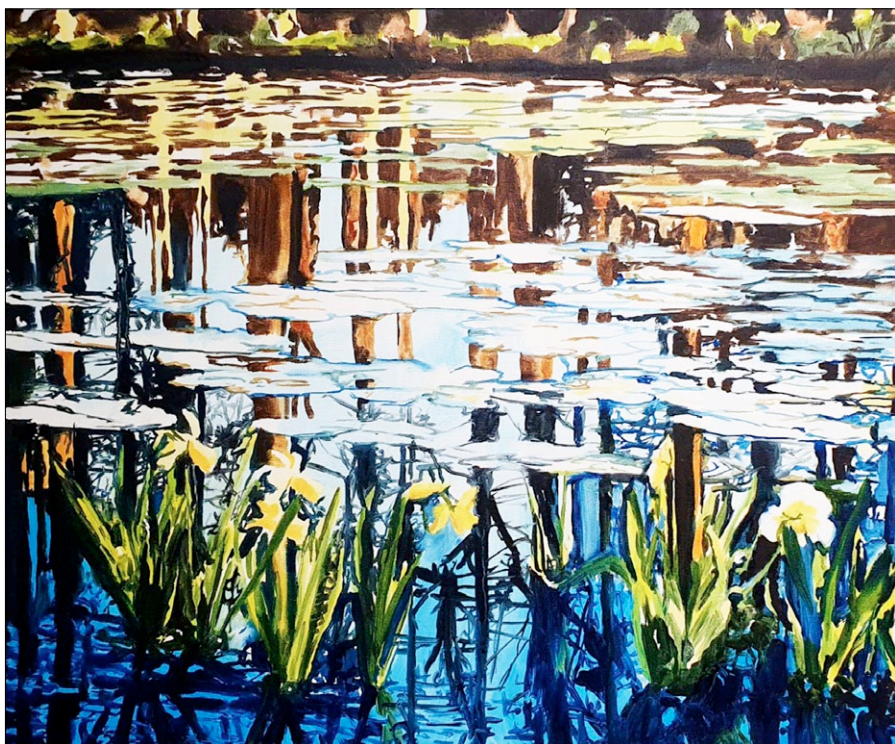

Alina Arkonkoskella yllättävä malliehdokas

NÄYTTELYRETKI

JÄRVENPÄÄHÄN 6.8.2022

Tamara Piilola: Auringonlaskuoksia, öljy, 2008

Taideseuran tämän kesän näyttelyretki tehtiin Järvenpään taidemuseoon. Näyttelyn nimi oli *”Ihmisille ja kuoriaisille – puutarhan salaisuus”* ja se koostui sekä taidemuseon omista kokoelmista että kolmen nykyaiteilijan teoksista.

Kokoelmataiteilijoita olivat Eero Järnefelt, Venny Soldan-Brofeldt, Helene Schjerfbeck, Pekka Halonen, Magnus

Enckell ja Albert Edelfelt. Venny Soldan-Brofeldtin teoksista oli kokoelma pienehköjä kukkamaalauksia. Oppaan mukaan ne olivat Vennylle tärkeä tulonlähde taloudellisesti vaikeina aikoina, ne olivat suosittuja tuttuja aiheiden ja edullisuuden takia.

Taiteilijayhteisön suosimia aiheita olivat myös ihmiset ja puutarhat. Oppaamme tosin epäili, että kesäisissä

Kokoelma Venny Soldan-Brofeldtin kukkamaalauksia

hyötypuutarhoissa emännät tuskin maltoivat istua kauaa maalareiden malleina. Museo kuvaa näyttelyä: ”Suomen taiteen kultakauden ajan taiteilijoiden rakastetut puutarha-aiheiset maalaukset ja kolme nykyaiteilijaa kutsuvat levähtämään, virkistymään ja nauttimaan, ja avaavat näkymiä myös puutarhan salatumpiin osiin: mullan alle, hyönteisiin, ja ihmisen ja luonnon suhteeseen. Ihminen sekä vaalii, viihdyttää ja kasvattaa, mutta myös tuhoaa, muuttaa ja kadottaa.”

Nykyaiteilijoista yksi oli **Pasi Rauhala**, jonka kuvitteellinen Edelfelt-videoteos perustui CGI-tekniikkaan (Computer Generated Imagery), jossa esitetty luonto kaikkineen on tietokoneella luotua, eikä perustu aitoon havaintoon. CGI-tekniikka on runsaasti käytössä tämän päivän visuaalisessa kerronnassa elokuvista ja videoista aina uutiskuvastoon asti ja on hyödyllistä pehmeä siihen myös taiteen kautta.

Tamara Piilolan suuret kasviaiheiset teokset olivat myös yksittäisistä osista >

Liisa Hilasvuori ihastuttaa keraamisilla ötököillään

sommiteltuja. Niissä voi löytää portteja luontoon, runsaisiin ja villeihin maisemiin.

Liisa Hilasvuoren keramiikkatyöt moninkertaistivat pienten ötököiden maailman, koppakuoriaisten päät suurenivat muistuttamaan troфеita sarvienneen tai erilaisia naamioita. Korkean ripustuksen pyrkimyksenä oli irrottaa katse maankamaralla ahertavista kuoriaisista tai toukista ylöspäin, koros-

taen kauneuden lisäksi niiden tärkeyttä luonnon kierrossa. Keraamisten kirjanpainajien korusommitelma oli kaunis kollaasi, vaikka kukaan ei toivo niiden jälkiä metsiin tai rakennuksiin.

Järvenpään taidemuseoon tehty tutustumisen sai kiitosta ja toivomus oli, että seura edelleenkin järjestää yhteisiä taideretkiä mielenkiintoisiin kohteisiin.

Teksti ja kuvat: Maila Niskanen-Kopio

Taiteilija Tamara Piilolan suurikokoiset maalaukset luovat portteja luontoon, unohdettuihin ja villiintyneisiin puutarhoihin, kasvien vehreyteen ja voimaan, puutarhojen vesiaiheisiin. Piilola maalaa mielikuvituksellisia maisemia, joissa on satumaista läsnäolon tunnetta.

Luonnon VOIMAA

Kuva: Arto Astikainen

Avajaispuhetta pitämässä Saara Seppälä

TAIDESEURAN 43. VUOSINÄYTTELY
4. – 23.10.2022
Galleria Kolmas Kerros

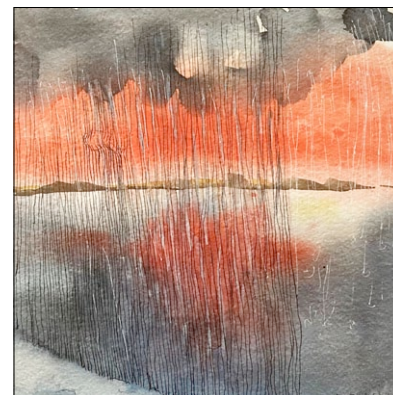
JURYTTÄJÄ
PEKKA PARVIAISEN
KOMMENTIT:

RAISA MARJUT SALONEN: *Myrsky*
Teoksen voimakas siveltimen ja värin käyttö muodostaa oman aiheesta riippumattoman kuvaelementin. Usein aiheen ollessa ihminen ja erityisesti muotokuva, maalausjälki muuttuu pieneksi ja liian tarkaksi, tämän maalauksen kohdalla näin ei ole käynyt ja rouhea maalausjälki tukee hyvin maalauksen tunnelmaa. Kuvan sommittelu ohjaa toimivalla tavalla keskeiseen kohtaan – katseen.

RIITTA ASTIKAINEN: *Monin paikoin sadekuuroja*
Pehmeä laveerausjälki yhdistyy hienosti terävään viivajälkeen. Tavallinen järvinäkymä saa Japanilaisia sävyjä koristeellisten viivaelementtien myötä. On hyvä että tussiviiva päättyy ennen kuvan oikeaa reunaa, ja laveeraus saa siellä enemmän tilaa, tämä lisää kuvaan myös jännitettä luovaa epätasapainoa.

LEENA PALMU: *Pilven karkumatka*
Maalauksen sumuinen epätarkka jälki jättää hienosti tilaa mielikuvitukselle, kaikkea ei ole tarpeen kuvata tarkasti. Maalauksessa käytetään tunnelmaa tukevalla tavalla pastellimaisia kevyitä sävyjä ja maalausjälki on isossa roolissa kuvan sisällön kannalta.

K
U
N
N
I
A
M
A
I
N
I
N
A
T

Kuvat: Riitta Astikainen

Juryttäjä Pekka Parviainen arvioi Raija Kivikeron akvarellia Utumaisema

Tässä analysoitavana Leena Palmun teos Pilven karkumatka. Vasemmalta Leena Palmu, Ami Ilomäki, Raija Kivikero, Maila Niskanen-Kopio ja Pekka Parviainen

KRITIIKKI-ILTA

5.10.2022 kuvataiteilija Pekka Parviaisen kanssa

Kritiikki-illan avauksena Pekka Parviainen kysyi, oliko teokset tehty varta vasten tähän näyttelyyn, vai oliko ne koottu aikaisemmin syntyneiden teosten joukosta. Hänelle kerrottiin, että vuosinäyttelyihin meillä tarjotaan kahden viimeisen vuoden aikana tehtyjä

töitä, jotka tekijät arvioivat kulloiseenkin teemaan sopiviksi.

Aluksi Pekka Parviainen analysoi tyhjän tilan käyttöä teoksissa, mikä korostuu varsinkin akvarellimaalauksessa. Se on yhtä tärkeä kuin 'täysi tila'. Vesiväri = vesi + väri, ne ovat kaksi yhtä

vahvaa elementtiä. Terävät kiemurtelevat reunukset kovan ja kuivan paperin alueilla ja pehmeät laveaukset määrillä alueilla luovat erilaisia kontrasteja. Maisemamaalauskin voi olla ulkoilmafantasia, taiteilija käyttää valtaa kuvapinnan ja sommittelun suhteen edessä näkyvää kohdetta kuvatessaan. Eri asia on, jos kohteesta on tarkoitus tehdä tunnistettava.

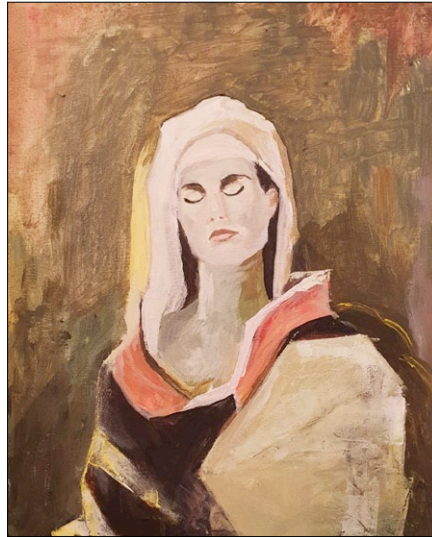
Eräiden töiden lähtökohtana oli ollut mm. Edith Södergranin moniselitteinen Ihmeellinen meri -runo

erilaisine visuaalisine tulkintoineen. Tussi-akvarelli -teoksessa elävä ja koukeroinen viiva houkutteli tulemaan lähemmäksi. Tussin tummia/mustia sävyjä voi virittää värillisesti, sillä neutraalit värit muuttuvat graafisiksi. Taivaalla on harvoin mustaa ja jos siellä on joku vahva väri, viimeistään katsojan silmissä ne muutkin värit muuttuvat johonkin suuntaan. Pintastruktuuria taas voi kasvattaa rakentamalla ensin vaaleita värejä kuivalle pohjalle ja lisäämällä vetisiä värikerroksia useampaan kertaan.

Pauli Eloranta: Luonnollisesti

Sommittelun yhteydessä puhuttiin myös säännöistä, kuten kultaista leikkauksesta. Pekka Parviaisen mukaan siitä on hyvä olla tietoinen, vaikkei sitä tarvitse noudattaa. Samoin usein kielletään laittamasta kohdetta kuvan keskelle, koska se saattaa tehdä sommittelusta tasapaksua ja tylsää. Maalauksessa kuitenkin kaikki, myös pienet yksityiskohdat, vaikuttavat kaikkeen ja sääntöjen tulkinta on aina tapauskohtaista. Sommittelussa työn eri osat saattavat kaivata kontakteja toisiinsa ja siihen voi vaikuttaa käyttämällä yhdistäviä värejä. Juryttaja mainitsi myös 'epävärit', joita syntyy märkää märeille tekniikassa silloin kun eri värit liukuvat vierekkäin ja osa sekoittuu päällekkäin epämiellyttävästi. Vaaleat sävyt akvarellissa syntyvät parhaiten itse paperista. Paspiksen sävy teoksen ympärillä

Jouni Erkkilä: Madonna

on osa kuvaa ja voi vahvistaa värien hehkua. Teoksen reunoja ei aina kannata peittää paspiksen alle ja nykyään on tapana kehystää ilman sitä. Samoin kuvan ja kehyksen väliin voidaan jättää väli, mahdollisesti myös käyttää kalliinpuoleista korotuspohjaa. Se on yleensä happovapaata, Ph-neutraalia kapalevyä, joka ei ajan myötä tee läikkii kuvaan. Kehystyksen vaikutusta teokseen ei kannata aliarvioida ja hyviä vinkkejä voi tutkia esim. grafiikan näyttelyistä.

Pekka Parviainen ei suositellut paspiksen käyttöä kangaspohjaisten maalausten kanssa. Vanhojen maalausten yhteydessä nähdään kangasmaisia tai kankaisia paspiksia, mutta korotetut pohjat ja hieman niiden alle jäävät kehykset olisivat paremmat, myös rautakaupan jalkalistoista paspiksina/kehysinä oli puhetta. Teoksilla on aina myös esineellinen puoli, mihin ympäröivällä kehystyksellä voidaan vaikuttaa. Kannattaa miettiä, tekeekö suunniteltu ke-

Pertti Matikainen: In the End is the New Beginning

hys hyvää vai huonoa maalaukselle tai sen värillisyydelle.

Öljymaalauksella sallii pitkänkin työskentelyn. Työ voi jäädä kesken, sen idea hävitä, mutta kuukausien kuluttua se saattaa innostaa jatkamaan. Muutoksia sommittelussa voidaan tehdä, kuten juryttaja oli aikoinaan esim. Helene Schjerfbeckin töissä huomannut. Aiemmat hahmot näkyivät kohokuvoina, töissä näkyivät kerrokset, joihin oli käytetty paljon aikaa. Se kuuluu monen taiteilijan työskentelytapaan, vaikka hankalalta tuntuva prosessi ei olekaan itsetarkoitus. Tekijällä voi olla oma tyyppillinen väriskaala, esim. kylmät sinisen vivahteet ja rinnalla lämpimät sävyt. Kun työssä on koko ajan pientä kylmälämpöä -rinnastusta - valööriarvot tai tummuudet ovat samantasoisia, mutta värilämpötilat muuttuvat - työhön syntyy omanlaista valoa. Vanhoissa, lakka- ja öljymaalauksissa näkyy, miten valo imeytyy värin sisään, eikä kimpoo

pinnasta pois. Vaaleat, valkoisella taiteutut sävyt jäävät usein leijumaan, mutta niitä voi 'kiinnittää' värikylläisillä syvillä väreillä, myös väriympyrän vastavärien puolelta. Varsinkin valkoinen öljyväri märeillä pinnalla hakeutuu joka paikkaan. Valkoista voikin korvata maalauksella ja rievulla tai läpikuultavilla väreillä, mutta työn pitää antaa välillä kuivua. Ohjeeksi saimme myös, että isompia kokonaisuuksia tai sarjoja ei kannata rakentaa muutaman väriat- kaisun varaan, vaan väriskaalaa voi laajentaa ja pensselien kokoja vaihdella.

Valitulla tekniikalla on 'omia' ominaisuuksia, jotka joskus johtavat valintatilanteisiin; annetaanko ominaisuuksien toteutua vai yritetäänkö pakottaa ne muuhun muotoon. 'Pusertaminen' vai sopusointu? Juryttajan mukaan lopputulos on sujuva, kun mennään myötäkarvaan tekniikan ominaisuuksien kanssa.

>

Marke Hongisto: Yön voimaa

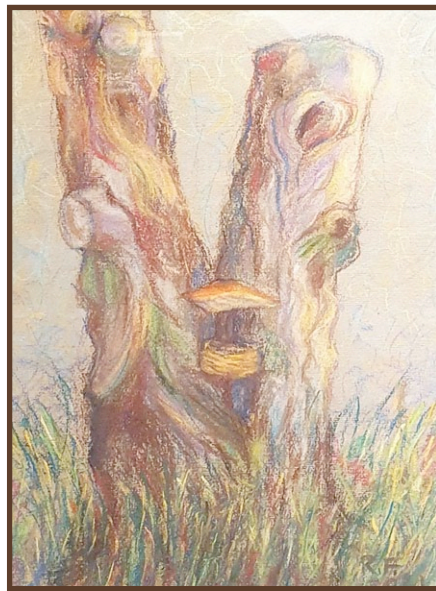

Kirsti Pesari: Kiveen piirretty

Helky Juvonen: Palmut

Ihmiskasvoja maalattaessa on hyvä huomioida, että kasvat ja tausta saavat samanlaisen, yhtenäisen käsittelyn. Kasvat jäisivät irrallisiksi, jos maalauskeinot vaihtuisivat välillä esim. ekspressiivisestä realistiseen. Ihon maalaamiseen on olemassa 'Flesh tint'-väri, mutta siihen ei sisälly kylmän eikä lämpimän värillisiä ulottuvuuksia. Impressionistinen käsitys oli päinvastainen, värejä yhdistettiin ja rinnastettiin väriympyrän vastapuolilta. Näyttelyn ihmiskasvoja sisältävät teokset saivat juryttäjältä tunnustusta mm. siitä, että vaikka värialueet hyppivät iloisen ekspressiivisesti eri puolilla ja päällekkäin, tietty väriharmonia hallitsi koko ajan. Räiskyvä jälki kaikkialla yhdisti. Kirkkaat ja puhtaat värialueet heleytyivät ns. likaisempien värien vierellä. Kasvojen toisistaan poikkeavat värit asettui-

Riitta Flink: Linnunpesä

vat hyvin pinnaksi, koska niiden valööri on saman asteinen. Juryttaja ei yleensä pidä teoksen jatkumisesta kiilakehysten reunoihin, mutta näissä teoksissa se toimi. Reunoissa oli uutta sisältöä, joka toi oman lisänsä teokseen.

Kokonaan palettiveitsellä tehdyissä töissä oli monipuolista jälkeä ja paljon katsottavaa värien struktuureissa. Näytelyssä olleiden töiden mittakaavassa se toimi, mutta vähemmän työstettyjä ja rauhallisempia kohtia voisi kokeilla osassa maalausta tehoa tuomaan, vaikkapa pienien telojen käytöllä. Telojen mattapintaisella, tasaisella jäljellä saadaan aikaan mielenkiintoisia suvantoja. Samaa voi soveltaa myös väreihin, miedommat sävyt hyvin intensiivisten värien joukossa antavat ilmatilaa, ilman niitä voimakkaat värit puhuvat toistensa yli. Juryttaja vertasi näitä kontrasteja

Jenti Salminen: Kuu kulkee yx kax

Leena Palmu: Tässä on hyvä

myös valokuvaukseen; kun tarkennetaan yhteen kohtaan, sitä ympäröivä alue muuttuu pehmeäksi.

Pekka Parviainen rakensi näyttelyn ilman teosten nimelistaa perustaen sen puhtaasti värimaailmaan. Kun hän sitten tutustui myös nimiin, hän analysoi sen yleisiä seurauksia; alussa tulkinnoille avoin teos assosioituu katsojan silmissä nimen antaman ohjeen suuntaan ja tulkintaa voi olla vaikea enää myöhemmin muuttaa.

Juryttäjä kuvasi ongelmaa, jota hän itsekin on joutunut ratkomaan. Siinä syvennytään johonkin aiheeseen, toistetaan, työstetään ja toivotaan, että siitä saataisiin ammennettua uutta. Tästä juuttumisesta eivät edes monet

pitkän linjan tekijät uskalla lipsua. Jos taiteilijat joskus hyppäisivät ulos mukavuusalueeltaan, tulokset voisivat olla hyvinkin pirteitä. Hän oli itsekin pohtinut, mitä tapahtuisi, jos yrittäisi lähtökohtaisesti tehdä huonoa. Taideseuran kesäkurssilla oli myös irrottauduttu omista rutiineista yrittämällä tietoisesti maalata rumaa. Lopputuloksena oli hyviä ja uudenlaisia töitä. Ja 'huono' ja 'ruma' eivät suinkaan ole sama asia! Taiteilijat käyttävät 'rumaa' tehokeinona, ja jos onnistuu tekemään 'puistattavan ruman', katsojien reaktiot ovat taiteilijan kannalta onnistumisia.

Neljän värin niukasta paletista oli saatu aikaan monipuolinen tulos. Väriaineita oli käsitelty useammalla tavalla,

Raija Kivikero: Utumaisema

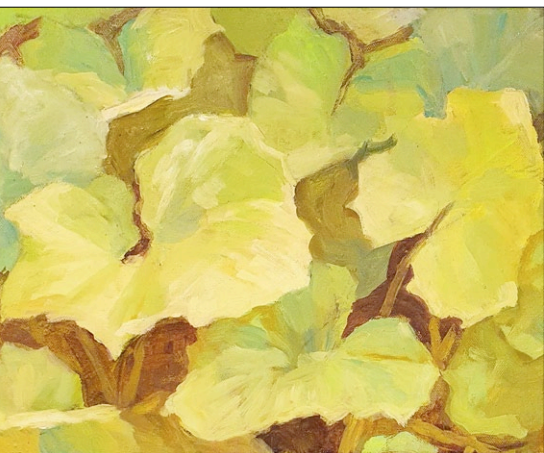
Ami Ilomäki: Keltainen tunne

Marika Kalinainen: *They danced while the Earth was burning*

peittävästi ja laimentaen. Värin luonne muuttuu, kun ohuen maalauskerroksen alta kuultaa valkoinen pohja.

Värejä ei periaatteessa tarvitse olla kovin montaa. Anders Zorn käytti paljon neljän värin palettia muotokuvissa; mustaa, okraa, punaista ja valkoista. Yllättävän paljon sävyjä niistäkin syntyy. Toisaalta, jos haluaa vihreän maalauksen, voi olla hyvä lähteä punaiselta pohjalta, joka sitten kuulee hauskasti. Alitsariini ja viridiaani lähes vastavä-

Sini Askelo: *Klorofylli*

reinä ovat hyviä aksentteja päälle pilkahtelemaan.

Mallia tai valokuvaa voi hyvin käyttää lähtökohtana, vaikka 'korkeampana' tavoitteena pidettäisiin maalamista ilman ulkonaisia apuvälineitä tai malleja. Kun mallin tai valokuvan kanssa aloitettu työ alkaa sujua, niistä pitäisi irrottautua käymään vuoropuhelua vain itse maalauksen kanssa.

Palettityöskentely vaikuttaa maalauksen jälkeen; sekoitetaanko väri ensin paletilla valmiiksi vai pyöritelläänkö vasta maalauksen pinnassa. Öljymaalauksessa kannattaa antaa työn kuivua välillä, jos värit alkavat pyöriä pinnassa. Syvämpi väri syntyy hartsisemmalla maalinesteellä. Hauserin maalinesteessä on 1 osa tärpättiä, 1 osa pellavaöljyä ja 1 osa dammarliuosta ja sen kanssa jälki on kiiltävämpi. Monen maalarin ongelma on palettityöskentely, jonka kanssa ei malteta viettää tarpeeksi aikaa.

Pastellit ovat myös hauska väline, koska ne ovat piirtämisen ja maalauksen välimaastossa. Pastelli on samalla tavalla väri, mutta sen jälkeä ei saa pensselillä aikaan. Monet alkavatkin työn piirtämällä ja jatkavat 'maalamalla'. Monikerroksisissa töissä alempia kerroksia voi sumentaa ja työskennellä päälle viivamaisesti, sumentaminen ei silti saisi peittää värillisen pohjaperin sävyjä. Viivan käyttöä ja suuntaa kannattaa tarkkailla, ettei liiaksi myötäilisi sitä, mitä se kuvaa. Vapaa viiva on parempi kuin viivan yhteneväisyys maaston muodon kanssa. Värikenttien rajojen ei tarvitse olla tarkkoja, vaan värit voivat liukua toistensa päälle pehmeästi. Pastellien värit hehkuvat ja ne 'nappaavat' enemmän valoa kuin muut menetelmät.

Pastellityöt saivat näyttelyssä voimaa gallerian mustasta seinästä. Joskus taiteilijat omissa näyttelyissään

Olli Malmivaara: *Koan 1*

maalavat seinät tehokeinoiksi - tosin he joutuvat maalaamaan ne takaisin alkuperäisen värisiksi näyttelyn päätyttyä.

Pouring-tekniikka voi antaa tekijälle käsityksen abstraktiosta – siinä väline sanelee muotoa, työ tavallaan perustelee itse itsensä. Tulos ei välttämättä aina ole sitä, mitä tekijä itse haluaa, mutta eri tekniikoita kannattaa kokeilla mahdollisimman paljon. Maalarille syntyy 'työkalupakki', monen tekniikan tunteminen ja hallitseminen

on rikkaus.

Pekka Parviaisen ensisijainen visio näyttelyn rakentamisessa oli välttää levotonta tai liian täyttää ilmettä. Hän haki selkeyttä muutamien isojen töiden kautta, jotka rytmittivät esillepanoa. Hänelle jäi positiivinen vaikutelma ryhmän töistä, ne olivat hyvän tasoisia ja mielenkiintoisia ja antoivat hänelle itselleenkin ideoita työstettäväksi.

Teksti ja kuvat: Maila Niskanen-Kopio

>

Eija Pehkonen: Aamu

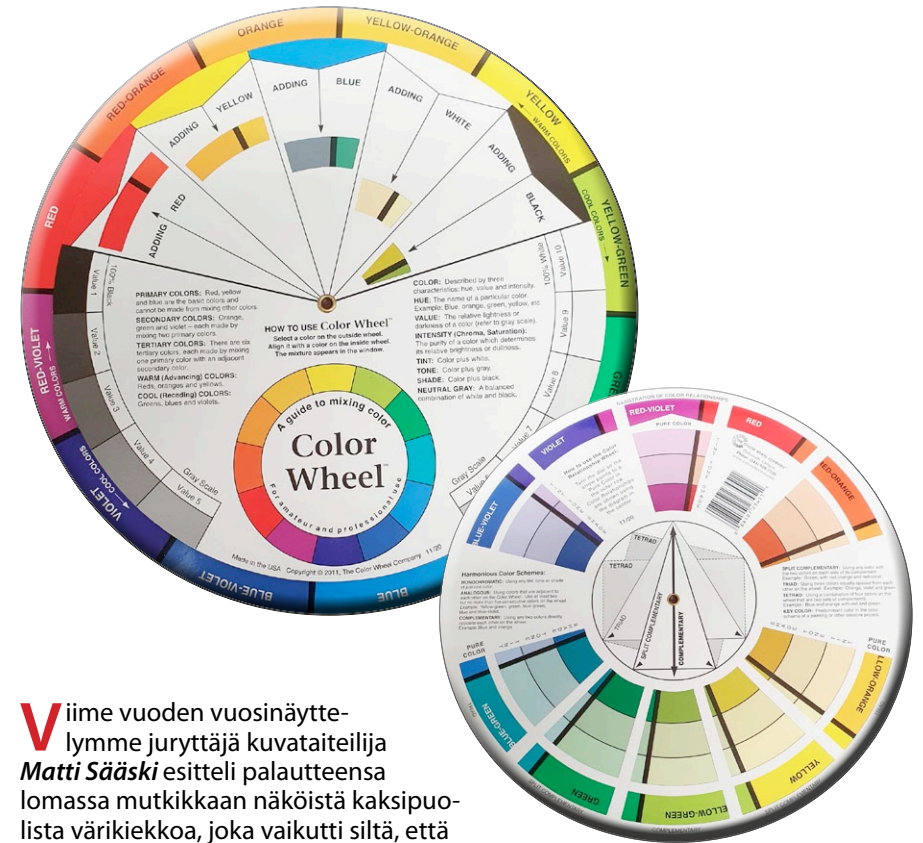

Anita Puumala: Uimaanko

Pirre Laaksonen: Pihakivelle sataa

Ihmeellinen VÄRIKIEKKO

Viime vuoden vuosinäyttelymme juryttäjä kuvataiteilija **Matti Säski** esitteli palautteensa lomassa mutkikkaan näköistä kaksipuolista värikiikkaa, joka vaikutti siltä, että tuossapa on avain värien maagiseen maailmaan. Kiekon A-puolelta löytyvät kylmät ja lämpimät värit ja niiden vastavärit. Kiekkoa pyörittämällä voi hienosäätää vastaväreille niitä lähellä olevia sävyjä. Kääntöpuoli taas auttaa löytämään, miten saadaa maalauksessa aikaan voimakas kontrasti. "Käyttämällä vastavärejä vierekkäin voidaan luoda voimakkaita, melkein sykkiviä suhteita", kiekon käyttöopas lupaa. Tehokkainta on, jos valitaan yksi sävy ja tehostetaan sitä vastavärejä lähellä olevilla sävyillä. Tätä kiekkoa täytynee vielä pyöritellä, ennen kuin todella aukeaa.

Teksti: Riitta Astikainen • Kuvat: Maila Niskanen-Kopio

Kieikkoja myydään hyvin varustetuissa taidetarvikeliikkeissä.

Taideseuran ulkopuoliset näyttelyt

Vuosi on ollut näyttelytarjonnaltaan runsas. Jäsentemme omia ja yhteisnäyttelyitä on pidetty Vuosaaren Villa Ullaksessa, Galleria Tapauksessa, Galleria viileä punaisessa, Vantaan pääkirjastossa Tikkurilassa, Espoon kulttuurikeskus Ahjossa, Naivistien näyttelyssä Iittalassa, Jurmon satamamakasiinissa, Hiljaisen kansan näyttelykahvilassa Suomussalmella, Hotelli Gustavelundissa Tuusulassa, Galleria Akvartissa, Café Aallossa, Missio Galleriassa Sotkamossa ja Varikko Galleriassa Seinäjoella.

Itä-Helsingin taideseura näyttäytyy pääkaupunki-seudun ohella laajalti muuallakin kotimaassa. Jäsenemme Elsa Sysser esitteli puupiirroksiaan Sotkamossa.

Huippuluokan Lukas-taiteilijatarvikkeet Saksasta ulottuvillasi.
 Tuotteet ja värikartat löytyvät www.lukas.eu
 Ammattilaisen ostopaikka
 Kaapelitehtaalla!

Tarkista aukioloajat: www.farbeoy.com
Puh. 050 575 5353 • Tallberginkatu 1 C. 2. krs. Käytävägalleria.

Hyödynnä alennuksia!

Maalaustarvikeliikkeiden edullisia tarjouksia ja seuran jäsenalennuksia kannattaa hyödyntää. Näitä liikkeitä ovat ainakin Farbe Oy, Tempera ja Giotto, Snow White, kehystykseen Ars Longa ja Life Art Oy. Varsinkin akvarellisteille on usein laadukkaita tarjouksia Uudenmaankadun Diversessä.

IN MEMORIAM

MUISTAMME MENEHTYNEITÄ TAIDESEURAMME JÄSENIÄ

Pekka Martin

† 4.5.2022

Itä-Helsingin Taideseuran pitkäaikainen jäsen, graafinen suunnittelija Pekka Martin 96, kuoli 4.5.2022 Helsingissä. Mainekkaan graafikon töitä olivat mm. OP:n ja Pohjolan liikemerkit, monet palkitut julistheet ja mm. Vuosaaren akuna ja Vuosaaren urheilutalon logo. Pisimmän työuransa Martin teki Mainostoimisto Oy SEK Ab:ssa.

Itä-Helsingin taideseuran elävän mallin piirtäjäksi Pekka Martin tuli 2000-luvulla vaimonsa sairastuttua. "Elävän mallin piirtäminen on mielestäni parasta terapiaa", hän totesi myöhemmin haastattelussa. Piirtäminen jatkui yli kahdeksan vuotta.

Pekka Martin asui Vuosaassa vuodesta 1965. Viimeiset pari vuotta hän vietti Roihuvuoren palvelukeskuksessa. *

Teksti: Riitta Astikainen • **Kuva:** Jaakko Liukkonen

Jaakko Liukkonen

† 14.6.2022

Jaska omakuva, betoni, 2015

Jaakko Liukkonen oli taideseuramme vahvoja voimia 90-luvulta lähtien ja hallituksessa aina vuoteen 2009. Ura taideseurassa alkoi elävänmallin piirtämisellä ja grafiikan teolla. Aktiivisesta grafiikan ryhmästä muodostui TG – Tors- taigraafikot. Jaska suunnitteli TG:lle ja seuralle omat logot. Myös elävänmallin kurssin järjestelyt olivat paljolti hänen vastuullaan. Jaakko oli kantavia voimia myös vuosinäytte- lyiden pystyttäjänä ja palkittuna osallistujana.

Tiedottaminen oli aluksi Jaakon tehtävä. Tiedotteesta mustavalkoisen lehden muotoon Sutinen muuttui 1995 ja värilliseksi 2010 jälkeen. Sutisen aineiston Jaakko kokosi, oikoluki, korjasi ja taittoi painovalmiiksi. Monet Sutisen kuvat olivat hänen ottamiaan. Vetovastuun lehdestä Jaakko luovutti vuoden 2016 numerossa.

Viime vuosina Jaakon osallistui näyttelyihimme grafiikan lisäksi veistoksilla, jotka rikastuttivat näyttelyiden teoskirjoja. Jaakon poismeno on menetys myös taideseurallemme ja muistamme häntä lämmöllä ja kiitollisuudella. **

Maila Niskanen-Kopion muistokirjoituksesta lyhennellyt Leena Heikkilä, alkuperäinen teksti kotisivulla.

jankkoita

Kevään 2023 kurssit alkavat viikolla 3

Öljy- ja akryylikurssi maanantaisin klo 15 – 21. Sopii aloittelijoille ja pidempään harrastaneille. Ryhmä jakautuu liukuvasti iltapäivä- ja iltaryhmiin. Opettaja on paikalla klo 16 – 19 ja ohjaa molempia ryhmiä, välissä on teoriaosuus. Opettajan johdolla maalataan 8 kertaa, lisäksi on 4 itsenäistä maalauskertaa. Kurssin hinta on 80 €.

Tiistimaalarit tiistaisin klo 10 – 14. Kurssi on tarkoitettu itsenäiseen työskentelyyn tottuneille maalareille ja vapaavalintaisille tekniikoille. Opettaja antaa maalausohjelman ja on paikalla yksilöllistä opastusta varten 4 kertaa kauden aikana. Yhteensä on 12 maalauskertaa. Kurssin hinta on 75 €.

Elävänmallin piirustus tiistai-iltaisin klo 18 – 20. Kurssilla piirretään elävää mallia ja croquis-piirustusta. Kurssikertoja on 12, opettaja on paikalla 5 kertaa. Malli on paikalla joka kerta. Kurssin hinta on 85 €.

Viiva ja väri-etä/lähiopetuskurssi keskiviikkoisin klo 18 - 20.30. Etäopetus tapahtuu zoomissa. Joka neljäs opetuskerta on kerhotalo Sasekalla. Sopii tussista, akvarellista ja sekatekniikoista kiinnostuneille. Piirretään ja maalataan erilaisin tekniikoin havainnosta ja mielikuvituksesta. Yhdistetään perinteisiä ja moderneja menetelmiä ja opitaan, miten saadaan ilmeikkyyttä yksinkertaisinkin keinoin. Opettajan johdolla kokoonnutaan 10 kertaa ja 2 kertaa itsenäisesti. Kurssin hinta on 85 €.

Torstaimaalarit torstaisin klo 10.30-14.30. Kurssilla etsitään uusia kulmia kuvantelemiseen vaihtuvien välinein ja tekniikoin. Tutkitaan omaa ilmaisutapaa ja sen suhdetta sisältöön. Kurssi kokoontuu 12 kertaa. Opettaja on paikalla 4 kertaa – muutoin työskennellään itsenäisesti. Kurssi on suunnattu hajuttomia menetelmiä käyttäville. Kurssin hinta 75 €.

Grafiikkaryhmä torstai-iltaisin klo 18 – 21. Ryhmä työskentelee itsenäisesti ilman opettajaa. Osallistuminen edellyttää aiempaa kokemusta grafiikan teosta ja kykyä työskennellä ilman ohjausta. Kurssin hinta on 30 €.

Akvarellikurssi lauantaisin klo 10 – 13. Kurssilla opiskellaan opettajan kurssisuunnitelman puitteissa keskittyen omaan oppimiseen – teoriaa unohtamatta. Opettajan johdolla maalataan 10 kertaa ja 2 kertaa itsenäisesti. Kurssin hinta on 85 €.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset: ihts.kurssit@gmail.com

Kurssisuunnitelmaan mahdollisesti tulevat muutokset ilmoitetaan jäsentiedotteissa ja seuran kotisivuilla. Myös lyhytkursseista tiedotetaan erikseen.

ITÄ-HELSINGIN TAIDESEURA

Kerhotalo Saseka, Kalkkiahiekankuja 6, 00980 Helsinki
www.ihts.fi

Pankki: Nordea • IBAN: FI08 1388 3000 3018 08
BIC: NDEAFIHH • Y-tunnus: Y-0821060-0

Syyskokouksessa 19.11.2022 valittu hallitus vuodelle 2023:
(jäsenten tehtävät määräytyvät vuoden ensimmäisessä kokouksessa)

puheehjohtaja varsinaiset jäsenet:	Seppälä Saara	040 060 3613
	Arkonkoski Alina	040 129 1737
	Astikainen Riitta	040 820 2877
	Erkkilä Jouni	
	Heikkilä Leena	
varajäsenet:	Ilomäki Ami	
	Koskenmäki Tapio	
	Loponen Liisa	050 594 0471
	Niskanen-Kopio Maila	050 561 8005
	Sinkkonen Hanna-Maija	
	Askelo Sini	
	Kivikero Raija	

Muut vakinaiset tehtävät hallituksen ulkopuolisilla jäsenillä:

hankintavastaava	Tollander Helga
toiminnantarkastaja	Weckström Marita

Jäsenmaksut ja -tiedustelut

Taideseuran jäsenmaksu vuonna 2023 on 50 €/vuosi, nuorisojäseniltä (13–18 v) 20 €/vuosi. Uusilta jäseniltä veloitetaan lisäksi 3 € kirjaamismaksu.

Uudet jäsentiedustelut, yhteystiedot ja niiden muutokset osoitetaan **Riitta Astikaiselle: ihts.jasen@gmail.com** tai puh. 040 820 2877, mieluummin tekstiviestillä. Sähköpostitse pystymme tiedottamaan nopeasti esim. kurssiasioista.

Seuraa meitä Somessa:

Kotisivumme www.ihts.fi päivitetään viimeisten tietojen mukaisesti – niitä kannattaa seurata. Jäsentiedotteet ovat luettavissa kotisivuilla. Facebook-sivullamme facebook.com/itahelsingintaideseura kerrotaan kuvin ja sanoin tapahtumistamme. Tutustu myös instagram.com/itahelsingintaideseura !

ÄLÄ SOTKE
VAAN TEE SE
KUNNON
VÄLINEILLÄ!

**Taiteilijain-
tavaratalo**
jo vuodesta 1945

Tempera

Uudenmaankatu 16
00120 Helsinki